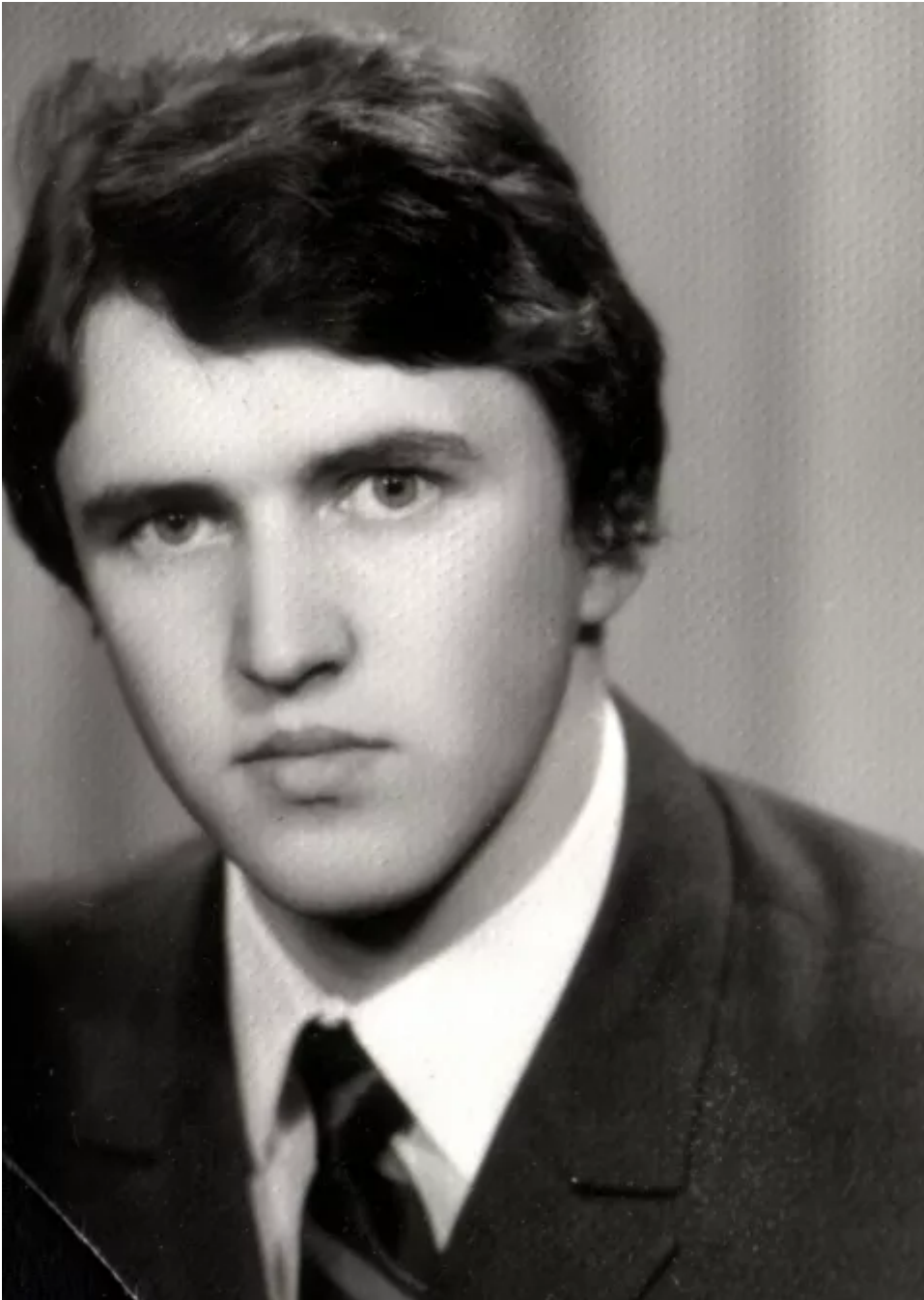

Alekszandr Ivanov

Ez a fiam, Alekszandr Ivanov. Aznap készült a fénykép, amikor megkapta a diplomáját az egyetemen. Ungváron készült a kép, 1984-ben. Egy véletlen hozott össze a feleségemmel. Nem sokkal az után, hogy Ungvárra költöztem, sárgaságot kaptam. Nem volt, aki ápoljon. Egy barátom, volt iskolatársam, aki Nagyszőlősen maradt, megtudta, hogy beteg vagyok, és azt ajánlotta, hogy menjek át hozzá. A felesége ápolott. Lakott a szomszédban egy fiatal orosz nő, aki a Szovjetunióból települt be, és gyakran benézett a barátom feleségéhez. Magas volt és szép szőke. Nagyon érdekelt, amit mesélt a Szovjetunió életéről. Ezek a beszélgetések nagyon jó nyelvgyakorlatok is voltak. Egyáltalán nem gondoltam úgy Nyinára, mint lehetséges feleségemre. Más-más világban éltünk, nem volt bennünk semmi közös. Visszautaztam Ungvárra. Nyina nemsokára meglátogatott, és mondta, hogy áthelyezték Ungvárra. Aztán ott maradt, nálam lakott az albérletben. Nem jegyeztettük be a házasságunkat, jól megvoltam a formaságok nélkül. Szabad akartam maradni,

arra gondoltam, hogy esetleg még kivándorolhatok. Így éltünk, amíg teherbe nem esett. A háború után kevés férfi volt, és sok szovjet asszony férj nélkül is hajlandó volt gyereket szülni. Nyina győzködni kezdett, hogy ő semmit nem akar tőlem, elutazik Leningrádba, és ott fog élni, ott fogja nevelni a gyereket. Ebbe természetesen nem mehettem bele. Bár nem tartottam a feleségemnek, de a gyerek az más dolog. 1952-ben Nyina fiút szült. Alekszandrnak neveztük el. Igyekeztem megkönnyíteni Nyinának a gyerekgondozást. Volt egy nő, aki mosott és sétált a fiammal. Azután megtudtam, hogy Nyina a saját nevén anyakönyveztette a fiunkat, Ivanovként. Azt mondta, csak azért, hogy ne kelljen majd megszenvednie az antiszemitizmust. Nekem ez nagy megrázkódtatás volt, már nem voltam képes az szeretetet érezni a gyerek iránt, mint azelőtt. 1953-ban letartóztattak. Hét év munkatáborban letöltendő börtönbüntetésre ítélték. A Lvov megyében lévő Drogobicsba vittek, ott volt ez a tábor. Kétségbe voltam esve, úgy tűnt, vége az életemnek. 1955-ben bűncselekmény hiányában szabadon bocsátottak. Visszavettek a munkahelyemre is. A letartóztatásom után Nyina másik lakásba költözött. A két év alatt egyetlen levelet sem írt nekem. Nem tudom, hogy azért-e, mert elhitte, hogy bűnös vagyok, vagy azért, mert csak a saját biztonságával törődött. Mikor hazajöttem a börtönből, egyedül élt, egyedül nevelte a gyereket. A fiam úgy nőtt föl, hogy semmit nem tud a zsidó hagyományokról, a zsidó történelemről. Nyina pánikszerűen félt még a szótól is, hogy zsidó. Természetesen segítettem anyagilag, és igyekeztem minél több időt tölteni a fiammal. De ahhoz semmi kedvem nem volt, hogy Nyinával újra együtt éljek. Alekszandr fiam elvégezte az ungvári egyetem gépészmérnöki szakát. Miután befejezte a tanulmányait, feleségül vette az egyik évfolyamtársát, egy orosz lányt, Galinát, akinek a szülei a háború után költöztek Kárpátaljára a Szovjetunióból. 1982-ben született Jelena lányuk, 1985-ben pedig Nyikolaj fiuk. A fiam és a menyem sokat dolgozott, én pedig sok időt töltöttem az unokáimmal.